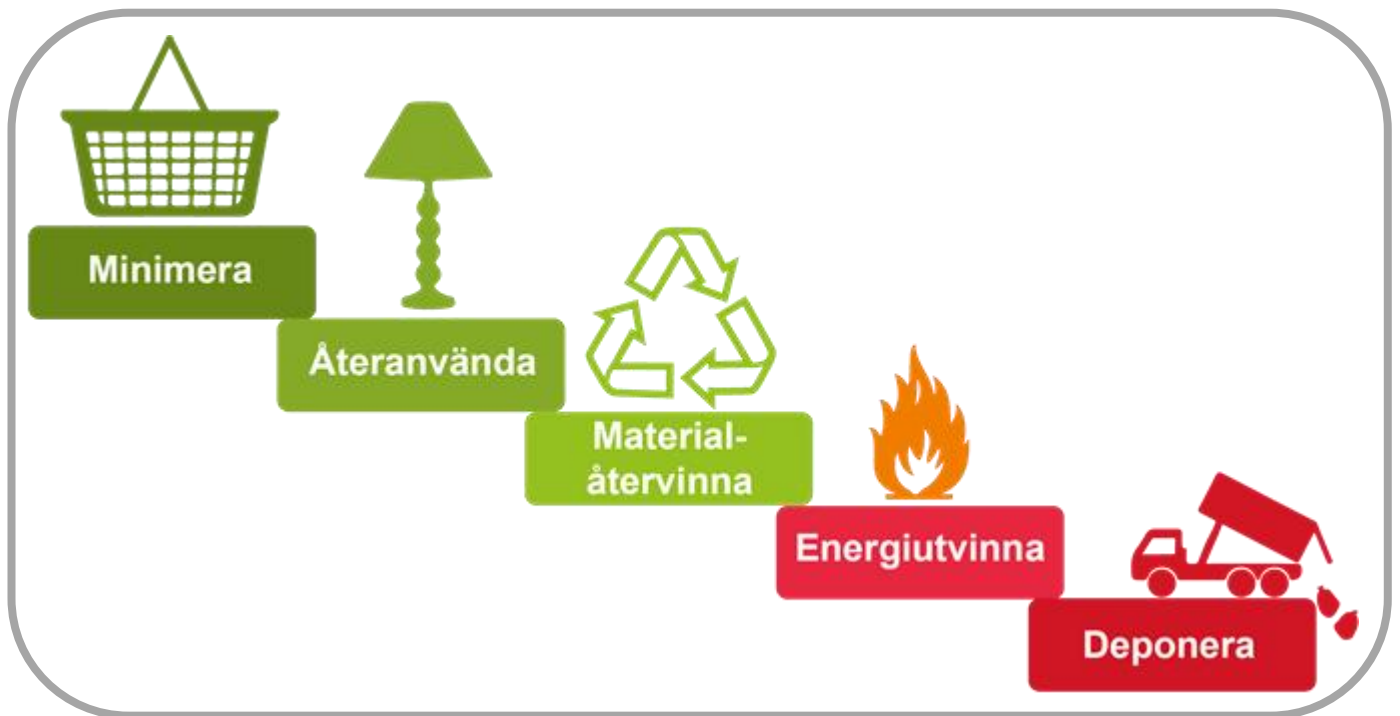

Avfallsplan

2020 - 2023

Storfors

Innehåll

Innehåll.....	2
Bakgrund och syfte.....	3
Utmaningar inom avfallsområdet.....	3
Miljöbedömning.....	4
Mål och åtgärder.....	4
Målområde 1: Minska avfallet och nedskräpningen	5
Målområde 2: Avgifta kretsloppet	7
Målområde 3: Utnyttja avfallet som resurs	8
Målområde 4: Planera och samverka för långsiktigt hållbar avfallshantering	10
Ansvar.....	11
Styrmedel.....	11
Implementering och uppföljning.....	11
Bilagor.....	11

Bakgrund och syfte

Kommunen har enligt miljöbalken (1998:808) ansvar för insamling och omhändertagande av allt hushållsavfall som inte omfattas av producentansvar. Alla kommuner i Sverige är skyldiga att ha en avfallsplan. Avfallsplanen tillsammans med avfallsföreskrifterna utgör den kommunala renhållningsordningen. Vad en avfallsplan ska innehålla styrs utav Naturvårdverkets föreskrifter om avfallsplaner.

Kommunen ska sträva mot en hållbar utveckling av avfallshanteringen utifrån nya kunskaper och lagkrav. Avfallsplanen anger hur kommunen, genom framtagna mål och åtgärder arbetar för hur avfallet ska minimeras och hanteras samt hur målen ska nås. Varje kommun får med utgångspunkt från sina egna förutsättningar påverka avfallsplanens innehåll och avgöra hur det praktiska arbetet ska genomföras.

De övergripande målområdena har tagits fram gemensamt inom avfallsgrupp öst som består av representanter från kommunerna Karlskoga, Storfors, Kristinehamn, Filipstad, Degerfors, Lidköping, kommunalförbundet Samhällsbyggnad Bergslagen (Hällefors, Lindesberg, Ljusnarsberg och Nora) samt kommunalförbundet AÖS (Avfallshantering Östra Skaraborg), som omfattar kommunerna Skövde, Töreboda, Skara, Hjo, Falköping, Tibro, Mariestad, Gullspång och Karlsborg.

Avfallsgrupp Öst har en gemensam vision för avfallshanteringen 2030: **100 % kretslopp – 0 % rest**. Visionen är högt satt, nästan onåbar, men så länge den inte har nåtts måste vi fortsätta att jobba med frågorna.

Syftet med avfallsplanen är att genom tydliga mål och åtgärder styra mot ökad återvinning och avfallsminimering.

Utmaningar inom avfallsområdet

Avfallsmängderna i samhället är starkt kopplade till konjunktur och konsumtionsmönster. I dagens samhälle, med en enorm produktion av billiga produkter med kort livslängd, konsumeras det mer än någonsin tidigare. Dagens konsumtionsmönster har inneburit att avfallsmängderna har ökat dramatiskt under de senaste hundra åren, från ganska obetydliga mängder i början av 1900-talet till 466 kilo hushållsavfall per person och år under 2019.

Livscykeln för de flesta produkterna är förknippad med negativ miljöpåverkan, från framställning av råvaror, produktion av och hantering av varan, fram till avfallsbehandlingen. Jordens befolkning ökar och västerländska konsumtionsmönster sprider sig till allt fler länder. Det gör att behoven av resurser och material ökar, samtidigt som tillgången på flera viktiga råvaror och naturresurser minskar, vilket är en ohållbar kombination. Omställningen till ett hållbart samhälle kräver förändrade produktions- och konsumtionsmönster.

I Sverige har avfallshanteringen de senaste trettio åren gått från deponering till energi- och materialåtervinning. Omställning har minskat avfallssektorns miljöpåverkan påtagligt, men kommunerna har fortfarande långt kvar till en hållbar resurshushållning. Mer fokus behöver ligga på att minska avfallsmängderna, till exempel genom att minska matsvinnet, öka återbruket av befintliga produkter samt minska användandet av engångsprodukter.

Miljöbedömning

Syftet med avfallsplanen är att få förändringar som bidrar till en hållbar avfallshantering. Förväntad positiv miljöpåverkan bedöms överskrida eventuell negativ miljöpåverkan från genomförandet av avfallsplanen vilket således innebär att en särskild miljökonsekvensbeskrivning inte behöver göras.

Bedömningen grundar sig på att planen inte resulterar i att någon ny tillståndspliktig anläggning behöver anläggas, samt att målen och åtgärderna i planen är framtagna med syftet att sluta kretsloppet och minska miljöpåverkan. Målen i avfallsplanen har tagits fram för att styra mot en bättre tillämpning av avfallshierarkin, som är en prioriteringsordning för avfallshanteringen och en del av EU:s avfallsdirektiv i svensk lagstiftning. Avfallshierarkin innebär att man ska sträva uppåt mot avfallsminimering och minskad konsumtion av varor.

Tanken med målen i planen är att de ska styra mot ett större återbruk och en bättre källsortering av främst hushållsavfall. Mer återbruk minskar resursförbrukningen i samhället. Bättre källsortering innebär bättre resurser i form av mer och renare avfallsfraktioner som lättare kan materialåtervinnas. Bättre källsortering innebär även renare bränslen för energiåtervinning och mindre andel avfall som behöver deponeras.

Mål och åtgärder

Mål och åtgärder ska i första hand tas fram i enlighet med EU:s ramdirektiv för avfall, nationella miljökvalitetsmålen, etappmål i miljömålssystemet, den nationella avfallsplanen och andra relevanta mål, strategier och planer som kommunen har att förhålla sig till.

Måluppfyllelsen ska ske genom:

- En effektivare hushållning med resurser genom ökat återbruk och sortering av avfall
- Minskad nedskräpning
- Minskad uppkomst av avfall och farligt avfall
- Minskad spridning av farliga ämnen
- Ökat tillvaratagande av näringsämnen från slam och latrin
- Fortsatt gott samarbete med andra kommuner

Målområde 1: Minska avfallet och nedskräpningen

- Att förebygga att avfall uppkommer har högst prioritet i avfallstrappan.
- I den nationella avfallsplanen är återbruk av produkter och material prioriterade områden att arbeta med. Andra prioriterade områden är mat, textil, bygg- och rivning, plast och nedskräpning.
- I kommunens geografiska område är information ut till hushåll och verksamheter prioriterat för en ökad medvetenhet om hur avfallet ska minska. Kommunen ska underlätta för invånarna att göra rätt genom att utveckla och stödja system för avfallsminimering.
- I kommunens egen organisation är ett prioriterat område att arbeta med åtgärder som underlättar att göra rätt, samt att informera medarbetare hur avfallet ska hanteras.

Lokalt mål		Åtgärd	Ansvar för åtgärder	Utvärdering
1:1	Ökad tillgänglighet för att lämna utsorterat grovavfall.	a) Utvärdera öppettiderna på återvinningscentralen och anpassa därefter. b) Förbättra tillgängligheten för kunder som går, cyklar eller åker buss.	Kemab KS/Kemab	Kontroll av genomförda åtgärder.
1:2	Ökad materialåtervinning.	a) Utredda och vid behov implementera ökade antal fraktioner för sortering på återvinningscentralen. b) Utredda och vid behov implementera alternativa återvinnings- och insamlingsätt. c) Utvärdera skyltningen på återvinningscentralen och korrigera vid behov. d) Utredda och vid behov förbättra insamlingen av fett till återvinning.	Kemab	Kontroll av genomförda åtgärder.
1:3	Ökad medvetenhet och minskning av matsvinn i kommunala kök och verksamheter.	a) Inventera arbetet kring matsvinn. b) Utvärdera och fastställa rutiner för hur matsvinn ska minska med hjälp av inköp, beställning, tillagning och servering. c) Utbredd samverkan mellan verksamheterna genom gemensam kommunikation och utredning av möjliga insatser för ett minskat matsvinn inom kommunala kök och verksamheter. d) Mäta matsvinnet på skola, förskola, vård- och omsorg och produktionsköken.	KS	Kontroll av genomförda åtgärder.
1:4	Ökad medvetenhet om nedskräpning bland anställda, invånare och företag i kommunen.	a) Samordna kommunens deltagande i skräpplockardagarna. b) Ta fram en checklista för arrangörer om avfallshantering vid tillfälliga arrangemang i kommunen. c) Mäta antalet ärenden av större nedskräpning och utreda hur system för rapportering kan förenklas.	KS	Kontroll av genomförda åtgärder.

1:5	Ökad mängd återanvändning av produkter, material och avfallsmassor.	<p>a) Utredda och vid behov införa fler återbruksfunktioner som t.ex. byggmaterial på återvinningscentralen.</p> <p>b) Utredda och vid behov vidareutveckla befintligt återbruk på återvinningscentralen.</p> <p>c) Utredda möjligheten för återbruk av sopsand och andra större avfallsmassor inom kommunen.</p> <p>d) Införa möjlighet till återbruk på förskolor.</p>	<p>KS/Kemab</p> <p>KS/Kemab</p> <p>KS</p> <p>KS</p>	Kontroll av genomförda åtgärder.
1:6	Minskad mängd brännbart avfall inom kommunen.	<p>a) Byta ut plast- och engångsartiklar mot mer hållbara alternativ.</p> <p>b) Inrikta upphandling och avtal mot att minska uppkomst av avfall.</p> <p>c) Utredda och implementera användning av flergångsmaterial vid kommunala arrangemang.</p> <p>d) Ta fram en internguide för avfallsminimering.</p>	KS	Kontroll av genomförda åtgärder.
1:7	Mat- och restavfallet ska minska till max 171 kg per person (nationell målsättning).	<p>a) Utredda val av system och tömningsintervall för att öka källsorteringen.</p> <p>b) Implementera möjligheten att använda matavfallspåsar i frukt- och grönsaksavdelningen i matbutiker och andra passande platser.</p>	KS/Kemab	Mätning via plockanalys samt avfall webb.
1:8	Ökat återbruk inom kommun.	<p>a) Inventera förvaringsutrymmen i kommunala byggnader för att identifiera utrustning som går att återbruka exempelvis via Återbruket.</p> <p>b) Informera nyckelpersoner såsom ex. skolvaktmästare om Återbruket.</p> <p>c) Införa möjlighet att lämna fungerande IT-utrustning för återbruk till IT-avdelningen.</p>	KS	Kontroll av genomförda åtgärder.
1:9	Fler abonnenter med delade kärl.	<p>a) Information om delning till abonnenter.</p> <p>b) Översyn av förutsättningarna för delning av kärl. Justering av taxan.</p>	KS/Kemab	Mäta antalet abonnenter med delade kärl.

Målområde 2: Avgifta kretsloppet

- Att få bort farliga ämnen ur kretsloppet är en viktig del i avfallshanteringen för att förhindra bl.a. att förekomsten av ämnen i miljön som har skapats i samhället inte ska hota människors hälsa eller den biologiska mångfalden. Det är viktigt att källsortera farligt avfall, för att sedan lätt kunna lämna materialet på rätt sätt då det är mycket svårt att skilja ut senare i hanteringskedjan.
- I den nationella avfallsplanen är elektronik ett av de prioriterade områdena att arbeta med.
- I kommunens geografiska område är information ut till hushåll och verksamheter prioriterat för en ökad medvetenhet. Kommunen ska underlätta för invånarna genom att utveckla avfallshanteringsystemen för farligt avfall.
- I kommunala verksamheter ska våra medarbetare ha tillgång till bra system och information om sortering på sin arbetsplats.

Lokalt mål		Åtgärd	Ansvar för åtgärder	Utvärdering
2:1	Inget farligt avfall eller elavfall i restavfallet.	a) Möjlighet till insamling av elavfall på fler platser. b) Information till kommuninvånarna.	KS	Plockanalys. Kontroll av genomförda åtgärder.
2:2	Mängden farligt avfall som genereras av kommunen och kommunala bolag minskar.	a) Varje förvaltning och bolag ska upprätta en plan för att byta ut farliga produkter mot mindre farliga produkter. b) Översyn av policy och riktlinjer rörande upphandling och inköp.	KS/Kemab	Kontroll av genomförd åtgärd.
2:3	Vid om- eller nybyggnationer samt rivning av kommunala fastigheter sorteras minst 70 viktprocent av icke-farligt bygg- och rivningsavfall till återanvändning, materialåtervinning eller annat materialutnyttjande.	a) Uppdatera avfallshanteringen i kontrollplanen vid bygg- och rivningsprojekt. b) I samband med upphandling eller avtal vid byggnation och rivningsprojekt, ställ krav på sortering av avfall. c) Sammanställ statistik av bygg- och rivningsavfall.	KS/ Stiftelsen Björkåsen	Kontroll av genomförda åtgärder.

Målområde 3: Utnyttja avfallet som resurs

- För att kunna utnyttja avfallet som resurs krävs det att det är tillräckligt bra sorterat. Detta uppnås genom att invånarna har tillgång till system som gör det lätt att göra rätt.
- I avfallstrappan betonas materialåtervinning som ett viktigt steg efter förebyggande av avfall och återbruk.
- I kommunens geografiska område är information och utveckling av avfallshanteringsystemen för våra invånare ett prioriterat område att arbeta med.
- I kommunala verksamheter ska våra medarbetare ha bra system och information på sin arbetsplats om sortering och avfallshantering.

Lokalt mål		Åtgärd	Ansvar för åtgärder	Utvärdering
3:1	Slammet från kommunens reningsverk har sådan kvalitet att det kan REVAQ-certifieras.	a) Uppströmsarbete för att få bort oönskade ämnen i avloppsvattnet. b) Se över och vid behov korrigera begränsningsvärdena i ABVA.	KS	Provtagning av slamkvalitén och kontroll av genomförda åtgärder.
3:2	Fosfor och mullämnen ska tas tillvara från slammet både från kommunens reningsverk och enskilda avlopp och behandlas med lämplig teknik för bästa miljönytta.	a) Utredda avsättning av externslammet. b) Utredda hur näringsämnen och mullämnen ska tas tillvara från slammet.	KS	Kontroll av genomförda åtgärder.
3:3	All latrin ska hanteras i lokala kretslopp på den plats där den uppkommer.	Informera latrinkunder via telefonsamtal eller hembesök om alternativ till abonnemang för latrinhämtning.	Kemab	Kontroll av genomförd åtgärd.
3:4	Förenkla och utveckla källsorteringen i kommunala verksamheter och publik miljö.	a) Alla verksamheter ska införa system för källsortering av de fraktioner som uppkommer, samt informera sina medarbetare om hur man sorterar och vilken nytta det gör. b) Utredda hur sortering i publika miljöer kan utformas. c) Utredda möjlighet till källsortering av avfall som uppkommer vid nedskräpning. d) Utredning av möjligheterna att effektivisera genom att samla kostnaderna för både brännbart/matavfall samt återvinning på en aktör. e) Införa pedagogisk källsortering i alla skolor och förskolor.	KS	Kontroll av genomförda åtgärder.

3:5	<p>Andelen producentansvarsavfall ska utgöra max 10 % av hushållens restavfall.</p> <p>Andelen matavfall ska utgöra max 5 % av hushållens restavfall.</p>	<p>a) Information till abonnenterna. Justering av taxan.</p> <p>b) Utredda justerade tömningsintervall och kärstorlekar.</p>	KS/Kemab	<p>Plockanalys.</p> <p>Kontroll av genomförda åtgärder.</p>
3:6	<p>Ökad återvinning av textilier och ökad materialåtervinning av textilavfall.</p>	<p>a) Utredda och vid behov implementera insamling för kläd- och textilinsamling på fler platser.</p> <p>b) Utveckla och informera om insamling av textilier på återvinningscentralen.</p>	KS/Kemab	<p>Kontroll av genomförda åtgärder.</p>
3:7	<p>Ökad energiåtervinning av vedartat trädgårdsavfall.</p>	<p>Utred möjlighet till behandling för biokol eller liknande metoder.</p>	KS/Kemab	<p>Kontroll av genomförd åtgärd.</p>
3:8	<p>Ökad insamling av matavfall från företag.</p>	<p>Information till eller besök hos de företag som man bedömer genererar hushållsavfall i form av matavfall i en omfattning som minst är att likställa med ett hushåll.</p>	Kemab	<p>Kontroll av genomförd åtgärd.</p> <p>Mäta antal företag med abonnemang för matavfall.</p>
3:9	<p>Förbättrad långsiktighet rörande plockanalyser.</p>	<p>Ta fram en långsiktig plan för plockanalyser med detaljer om hur de ska genomföras.</p> <p>Verka för att ansluta sig till avfall Värmlands upphandling rörande plockanalyser.</p>	KS/Kemab	<p>Kontroll av genomförd åtgärd.</p>

Målområde 4: Planera och samverka för långsiktigt hållbar avfallshantering

- I den nationella avfallsplanen är bygg och rivning ett av de prioriterade områdena att arbeta med.
- Genom regional samverkan nås samordningsvinster från enkla upphandlingar till gemensam formaliserad avfallshantering inom specifika områden. Kommunens geografiska läge och tillgång till en rad olika kommunala anläggningar inom avfallsområdet kan komma till stor nytta i en utökad regional samverkan.
- Nätverken inom avfallsbranschen regionalt och nationellt är viktiga för den lokala utvecklingen och fungerar som inspirationskällor.
- Att ordna en bra avfallshantering underlättas genom att avfallsfrågorna tas upp som en naturlig del i planprocessen. Det handlar om utformning av byggnader, miljöer och placering. Detta underlättar för de boende att göra rätt. Det innebär också god framkomlighet, säkerhet och arbetsmiljö för dem som arbetar med avfallshantering.

Lokalt mål		Åtgärd	Ansvar för åtgärder	Utvärdering
4:1	Avfallstaxan ska utformas så att den är tydlig, enkel och lätt att förstå. Samt styra mot de bästa lösningarna ur miljö och arbetsmiljösynpunkt.	Årlig översyn av avfallstaxan.	KS/Kemab	Kontroll av genomförd åtgärd.
4:2	Den regionala samverkan utvecklas och bidrar till samordningsvinster.	a) Fortsätta med de återkommande samverkansträffarna i befintliga nätverk. b) Verka för ökad samverkan över kommungränserna.	KS/Kemab	Kontroll av genomförda åtgärder.
4:3	Kommunen strävar mot en hållbar utveckling av avfallshanteringen utifrån nya kunskaper och lagkrav.	a) Förbättra uppföljningen genom 100 % rapportering av avfallsmängder i Avfalls Sveriges plattform "avfall webb". b) Personer som arbetar med avfallsfrågor håller sig uppdaterade om nyheter kring avfallshantering samt går på aktuella utbildningar och kurser. c) Kommunen följer med i avfallsutvecklingen och ska vid behov både utreda och testa nya system och tekniklösningar för insamling av avfall.	KS/Kemab	Kontroll av genomförda åtgärder.
4:4	Kommunens kommunikation ska bidra till att målen i avfallsplanen nås.	a) Införa regelbundna studiebesök på avfallsanläggningar i verksamhetsplaneringen för förskolor och skolor. b) Renhållaren ska ta fram en gemensam informations- och kommunikationsstrategi med kommunen för att förebygga avfall, öka återbruk och materialåtervinning samt minska nedskräpning och att farligt avfall som hamnar fel.	KS KS/Kemab	Kontroll av genomförda åtgärder.

Ansvar

Kommunstyrelsen är renhållningsansvarig nämnd och ansvarar för framtagandet av renhållningsordningen.

Samtliga verksamheter och kommunala bolag ansvarar för att ha god kännedom om uppsatta mål och att aktivt arbeta med relevanta åtgärder.

Kommunens miljösamordnare ansvarar för att driva arbetet och uppföljningen av arbetet med avfallsplanen.

Styrmedel

Avfallstaxan ses som det viktigaste och effektivaste styrmedlet att tillgå för att styra mot en mer hållbar avfallshantering. En av grundstenarna i en miljöstyrande avfallstaxa är att det ska löna sig för de kunder som ger upphov till små mängder brännbart avfall.

Information till, och kommunikation med kunderna är andra viktiga styrmedel som kommunen och renhållaren har att tillgå. Detsamma gäller kommunens upphandling av varor och tjänster där krav kan ställas som styr mot avfallsminimering och en giftfri miljö.

Styrmedel finns även i form av lokala avfallsföreskrifter och anvisningar. Genom detaljplanering och den kommunala översiktplanen kan kommunen vara i framkant och skapa goda förutsättningar för att nå en hållbar utveckling och avfallshantering.

Implementering och uppföljning

Samtliga verksamheter och kommunala bolag ska planera för hur man ska jobba med de mål och åtgärder som är aktuella för den egna verksamheten. Miljösamordnarna kommer tillsammans med renhållaren och de verksamheter som behöver stöd, verksamhetsplanera när olika åtgärder ska genomföras och av vem.

Huvudansvaret för uppföljningen av avfallsplanen ligger hos kommunstyrelsen och för varje mål i avfallsplanen finns angivet hur uppföljning ska ske. Avfallsplanens mål och åtgärder kommer att följas upp kontinuerligt, hur arbetet fortlöper och avfallsplanens aktualitet.

Bilagor

1. Slutredovisning avfallsplan antagen 2012-10-23
2. Anläggningar och framtida insamlingssystem
3. Nedlagda deponier
4. Nulägesbeskrivning
5. Samhällets mål och krav
6. Sammanställning till länsstyrelsen
7. Synpunkter under framtagandet av avfallsplanen